

Vendégünk:

1949-ben születtem Szegeden. Azóta itt élek.

Temesi Ferenc:

ne térj vissza soha

Vannak napok, amikor csak csavarogni érdemes.

A Vértó mintha összement volna, miként kamaszruhám a mosásban, vagy inkább: én nőttem ki mindkettőt. Borostás rosszkedve többnapos, átles a maga nád-kerítés hézagain. Megismer-e?

Rezzentelen víztükör némasága, a parton állok. Vajon megvan-e még mélyében a kút, mely fölött a legbátrabbak sem mertek átúszni?... Nem, nem is volt kút. Csak mi hazudtuk bele... Egy nagyobbacska pocsolya. Nem más. Tenger volt valamikor. És csak a miénk.

Srácok, emlékeztek-e még a nagy fürdésekre a vizibolha, csibor és pióca lakta vízben, vagy a véget nem érő korcsolyázásokra? A nádvárra, a nádlándzsára, bambuszszivarra - a nád-életre? Elfelejtettétek volna a viziháborút a kátrányoshordókból épített tutajon, vagy az "Azúr-part" vért fakasztó üvegcserepeit?! ... Magányos horgász a parton, beletörődött nyugalom. Itt csak a pecabot végét lehet fogni.

A fák sem a régiek már: megnyúltak, megerősödtek. Mint mi. Félpercenként jó maroknyi seregélyt dob fel valaki az égre. Jönnek, egyre jönnek, aztán a távolban vibráló pontokká lesznek. Véresek, rozsdások a felhők, pedig még délután van.

A tó mozdulatlan, hináros nyugalomával mintha az örökkévalóságba készülne. Nem vesz tudomást rólam. El.

Néhány száz méterrel odébb a hely, a névtelen, a titokzatos. Csak futva mertem elmenni előtte. Ma már tudom a nevét, de táltos-szavam nem fog rajta. Most is félek. Furcsa betonállványzataitól, paprikafürt alakú porceláncsigáitól, fenyegetően meredező villámhárítótüskéitől. Nem: inkább a voltok monoton búgásától, a magas drótkerítéstől. Mégsem ettől, hanem üres, ember-telen nyugalomától. Mintha létezhetne az ember irányítása nélkül is. Iszonyúan nevet, transzformátortelep. Birkák legelnek a kerítésénél. Állatok.

Rágyújtok. "Burgonyabogár ellen Hungária DL 40". Emlékeztek

még arra a napra, amikor a Tandori felgyújtotta a nádat? Nagy hecc volt, a fele leégett. Ma is ez jut az eszembe, ha látom... Ez itt meg micsoda? Ez akkor még nem volt...Vagy mégis?

Kuvasz gubbaszt. Hivatalos, kimért ugatás. "Dohányzás, nyílt láng használata tilos!" Szüntelen zakatolás, zúzottkő hegyek, salakból épült holdkráterek. Munka. Kóporszürke arc, haj, ruha. Emberek. Bolond füst, megvadult láng. Monumentális kávédarálóra emlékeztet az egész szerkezet. A zaccot - gőzölgő, bitumenes útburkolat dombokat - teherautók viszik valahová, sátorlappal letakarva. A babkávé itt száz tonna is lehet. A nap egy csökgyó könyökszerű hajlatában meresztgeti kialvatlan, véres szemét a tájra. Vörösre festi a gépeket, a port, a délutáni estét. Lassacskán, zörögve-dohogva megáll a kávédaráló. Meg az emberek. Kiáltás: "Hetven forint!" Ennyit kerestek volna? Mára vége. A portás kuttyája a beavatottak szótlán nyugalmaival ül az ajtó mellett. Keresztülnéz rajtam. Hiszen kifelé tartok.

Néhány lépésre magányos, szélcibálta ház. Közönyösen viseli az anakronisztikus feliratot: "VÁROSI VÁMHÁZ". Tövében fejre állított kubikostalicskák csupasz bokrai.

Csöppség az úton, munkát játszik. Nem magasabb a talicska elejénél, de bírja. Egyelőre üresen. Meg-megbotlik.

Libák ostoba gágogása, telet sejtve röffen fel egy disznó. "Csodálatos, csodálatos falu." És tényleg bealkonyul. Innen úgy látni, mintha a seregélyfelhő fennakadt volna a monstrum villámhárító-szuronyain.

A töltésen lépkedek, többé nem nézek hátra. Zsemleszin kutya-gyerekek gurul a lábamhoz. Visszahívja a gazdi. Gömböc a neve. "Hangoskodással ne zavarjuk mások szórakozását!" Falatozó, nem messze a benzinkúttól. Melegedő munkásemberek, kocsisok, türelmetlen sofőrök. Végigfut bennem fél törköly, még egy.

Az ajtónak támaszkodó cigarettás szobor megmozdul: ember. Odakünn józan hideg. A zsebet lehúzza a kéz. Az ember holdat lát - ha felnéz.